

De groei van de Belgische economie zou licht aantrekken tot 1,4 % in 2017

In vergelijking met de vooruitzichten van afgelopen september wordt de groei van de Europese economie in 2017 nu iets gunstiger ingeschat. Tegen die achtergrond wordt de Belgische bbp-groei voor dit jaar opwaarts herzien van 1,2 % tot 1,4 %. Bovendien lijkt de Belgische groei in 2016 en 2017 arbeidsintensiever dan verwacht. De inflatie zou in 2017 net boven 2 % uitkomen als gevolg van hogere olieprijsen.

Overeenkomstig de wet van 21 december 1994 heeft het Instituut voor de Nationale Rekeningen de cijfers van de economische begroting meegedeeld aan de minister van Economie. Deze macro-economische vooruitzichten dienen als basis voor de begrotingscontrole voor het jaar 2017.

Een internationale context met veel politieke onzekerheid

De groei van de wereldeconomie bleef in 2016 bescheiden, maar zou dit jaar licht verstevigen dankzij de Verenigde Staten (met een groei van 2,3 %) en de opkomende landen. De onzekerheid over het Amerikaanse handelsbeleid is evenwel groot. Indien bepaalde maatregelen tot handelsconflicten zouden leiden, dan zou dat negatieve gevolgen hebben voor de wereldhandel. Daarnaast kan een te snelle stijging van de Amerikaanse beleidsrente tot kapitaalvlucht leiden uit een aantal opkomende economieën.

Uit recente data en vertrouwensindicatoren blijkt dat de Europese economie tot nog toe beter heeft gepresteerd dan net na de brexit-stemming van juni 2016 werd verwacht. De negatieve gevolgen voor de Britse economie zijn tot dusver beperkt gebleven, maar oplopende invoerprijzen kunnen de groei er dit jaar afremmen. Daarnaast zorgen verkiezingen in enkele lidstaten van de eurozone voor beleidsonzekerheid.

De groei van de eurozone als geheel zou dit jaar uitkomen op 1,5 %, na een groei van 1,7 % in 2016.

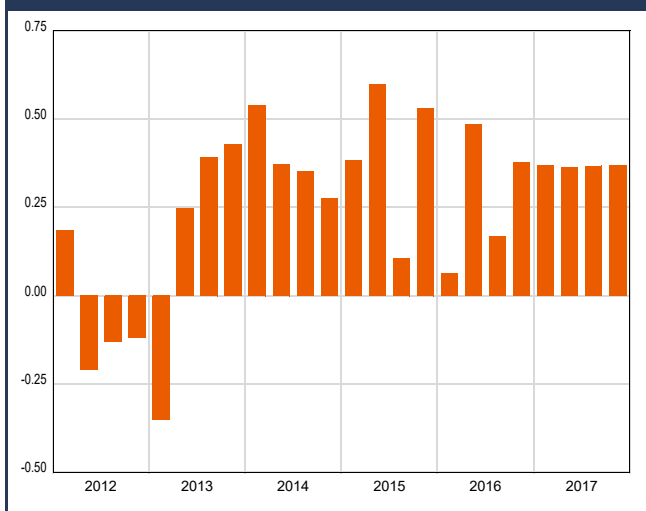
De Belgische bbp-groei trekt in 2017 aan dankzij een dynamische binnenlandse vraag

De Belgische economie zette een behoorlijke groeiprestatie neer in het vierde kwartaal van 2016. Ze zou dit jaar een groeitempo tussen 0,3 % en 0,4 % per kwartaal handhaven dankzij de dynamiek van de binnenlandse vraag, terwijl de netto-uitvoer een nulbijdrage levert. Op jaarbasis trekt de economische groei daardoor licht aan van 1,2 % in 2016 tot 1,4 % in 2017.

Net als in 2016 wordt de Belgische uitvoergroei dit jaar ondersteund door de gedeprecieerde euro en door de gunstige ontwikkeling van de binnenlandse kosten, die een rechtstreeks gevolg is van de maatregelen gericht op het beperken van de arbeidskosten. De volumestijging van de uitvoer in 2016 en 2017 is aanzienlijk (resp. 5,8 % en 4,5 %), maar wordt ook verklaard door de reorganisatie van een internationale onderneming die actief is op de Belgische markt. Als gevolg daarvan verhoogde

die onderneming haar in- en uitvoeractiviteit aanzienlijk, weliswaar zonder impact op het bbp. Het saldo van de lopende rekening van de betalingsbalans nam toe tot 0,7 % van het bbp in 2016, maar krimpt dit jaar tot 0,5 % van het bbp door hogere olieprijsen en door een nulbijdrage van de netto-uitvoer tot de economische groei.

Kwartaalverloop van het Belgische bbp in volume
Gegevens gecorrigeerd voor seizoensinvloeden en kalendereffecten

Het reëel beschikbaar inkomen van de particulieren steeg vorig jaar naar raming met 1 %. De koopkracht werd enerzijds ondersteund door een aanzienlijke netto-toename van de werkgelegenheid (zie verder), maar werd anderzijds afgeremd door een verdere daling van het inkomen uit vermogen. Een aantal maatregelen (zoals de verhoging van de forfaitaire beroepskosten) had een gunstig koopkrachteffect, maar dat werd deels tenietgedaan door o.m. de btw-verhoging op elektriciteit voor huishoudelijk gebruik, de verhoging van andere indirecte belastingen en de indexsprong. Door een zwak eerste kwartaal bleef de volumegroei van de particuliere consumptie in 2016 beperkt tot 0,7 % en hernam de gezinsspaarquote. De koopkrachttoename van de particulieren zou ook in 2017 beperkt blijven tot 0,9 %. Niettemin zouden de consumptieve bestedingen met een groei van 1,4 % een inhaalbeweging maken, mede dankzij het recente herstel van het consumentenvertrouwen, dat bij

zonder gevoelig is voor de situatie op de arbeidsmarkt. De forse volumegroei van de investeringen in woongebouwen in 2016 (5,4 %) weerspiegelt vooral een gunstig startpunt, nl. de sterke toename van de woningbouwactiviteit in het vierde kwartaal van 2015. Geholpen door nog steeds aantrekkelijke financieringsvoorwaarden, zouden die investeringen in 2017 verder toenemen met 2,1 %.

De volumegroei van de bedrijfsinvesteringen in 2016 (1,5 %) werd neerwaarts beïnvloed door het (grotendeels) wegvallen van uitzonderlijke aankopen die de bedrijfsinvesteringen in 2014 en 2015 opdreven. Gezuiverd voor die transacties stegen de investeringen van de ondernemingen met 5,4 %. De industriële capaciteitsbezettingsgraad ligt momenteel boven zijn historische gemiddelde, waardoor er meer nood is aan uitbreidingsinvesteringen. Samen met een verbeterde rendabiliteit en soepele kredietvoorwaarden leidt dat ook in 2017 tot een stevige investeringsgroei (3,2 %).

Rekening houdend met alle gekende maatregelen, zou de volumegroei van de overheidsconsumptie dit jaar slechts 0,2 % bedragen. De volumegroei van de overheidsinvesteringen zou versnellen tot 3,7 % door een verhoogde investeringsactiviteit van de lokale besturen in de aanloop naar de gemeente- en provincieraadsverkiezing van 2018.

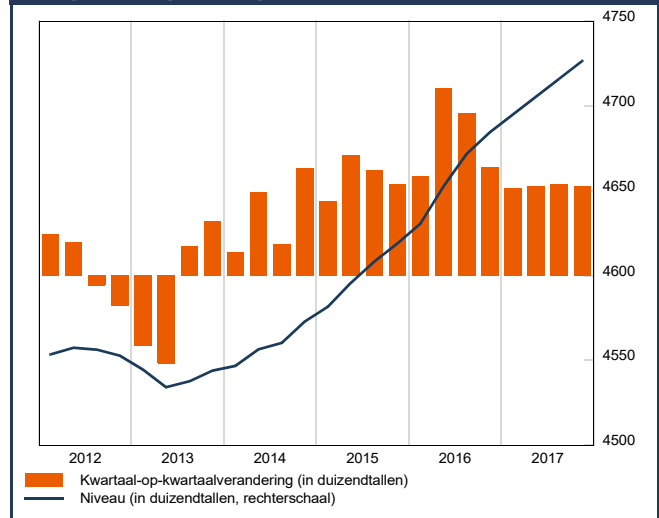
Arbeidskostenverlagende maatregelen maken de economische groei arbeidsintensiever

De binnenlandse werkgelegenheid steeg vorig jaar met 1,3 % en zou in 2017 verder aangroeien met 1,1 %, wat neerkomt op een nettotoename van resp. 59 000 en 51 000 banen. De arbeidsproductiviteit daalde zelfs in 2016, terwijl ze dit jaar slechts licht herneemt. De loontrekkende werkgelegenheid in de marktsector wordt (vooral in 2016) gunstig beïnvloed door maatregelen om de arbeidskosten te beperken, wat in combinatie met de relatief stabiele groei van de economische activiteit 86 000 bijkomende jobs zou opleveren over 2016 en 2017 samen. Het aantal zelfstandigen zou in die periode stijgen met 24 000 personen, maar het aantal tewerkgestelden bij de overheid zou in 2017 iets lager uitkomen dan in 2015.

Gegeven de verdere toename van de beroepsbevolking, zou het aantal werklozen (met inbegrip van de niet-werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen) in 2016 en 2017 in totaal met 58 000 personen afnemen. De geharmoniseerde Eurostat-werkloosheidsgraad zou dalen van 8,5 % in 2015 tot 7,6 % in 2017.

Kwartaalverloop van de binnenlandse werkgelegenheid

Gegevens gecorrigeerd voor seizoensinvloeden

De inflatie zou in 2017 net boven 2 % uitkomen

De Belgische inflatie, gemeten als de jaar-op-jaargroei van het nationaal indexcijfer van de consumptieprijs, viel in 2014 en 2015 terug tot resp. 0,3 % en 0,6 %, vooral als gevolg van de daling van de olieprijs. Ook in de loop van 2016 was de jaar-op-jaargroei van de olieprijs meestal negatief. Toch versnelde de inflatie tot gemiddeld 2 %, mede door een forse toename van de elektriciteitsprijs die het gevolg was van de invoering of de verhoging van een aantal belastingen en heffingen en door de afschaffing van de zogenaamde 'gratis kWh' in het Vlaams Gewest.

De inflatie kwam in januari 2017 uit op 2,7 %, maar zou tijdens de volgende maanden geleidelijk afnemen doordat de jaar-op-jaargroei van de olieprijs vertraagt en de opwaartse invloed verdwijnt van een aantal maatregelen die de elektriciteitsprijs in de loop van 2016 verhoogden. Jaargemiddeld zouden de maatregelen gericht op het beperken van de arbeidskosten de onderliggende inflatie in 2017 afkoelen, maar door hogere olieprijs blijft de inflatie met 2,1 % in 2017 vergelijkbaar met vorig jaar.

De groei van de gezondheidsindex, die niet wordt beïnvloed door het prijsverloop van o.m. benzine en diesel, zou in 2017 (1,7 %) vertragen ten opzichte van 2016 (2,1 %). Overeenkomstig de maandvooruitzichten van het Federaal Planbureau voor de gezondheidsindex, zou de huidige spilindex voor de overheidsbedden en sociale uitkeringen (103,04) in mei 2017 worden overschreden.

Voor meer informatie:

Ludovic Dobbelaere , 02/507.74.22, ldo@plan.be
Filip Vanhorebeek, 02/507.74.12, fvh@plan.be

Kerncijfers voor de Belgische economie
Wijzigingspercentages in volume - tenzij anders vermeld

	2014	2015	2016	2017
Consumptieve bestedingen van de particulieren	0.6	1.1	0.7	1.4
Consumptieve bestedingen van de overheid	1.4	0.5	0.4	0.2
Bruto vaste kapitaalvorming	5.1	2.4	2.3	3.0
Totaal van de nationale bestedingen	2.3	1.5	0.4	1.5
Uitvoer van goederen en diensten	5.1	4.3	5.8	4.5
Invoer van goederen en diensten	5.9	4.3	4.9	4.6
Netto-uitvoer (bijdrage tot de groei van het bbp)	-0.6	0.0	0.8	0.0
Bruto binnenlands product	1.7	1.5	1.2	1.4
Nationaal indexcijfer der consumptieprijzen	0.3	0.6	2.0	2.1
Gezondheidsindex	0.4	1.0	2.1	1.7
Reëel beschikbaar inkomen van de particulieren	0.3	0.7	1.0	0.9
Spaarquote van de particulieren (in % van het beschikbaar inkomen)	12.1	11.7	11.9	11.5
Binnenlandse werkgelegenheid (jaargemiddelde verandering, in duizendtallen)	19.0	42.1	58.7	50.8
Werkloosheidsgraad (Eurostatstandaard, jaargemiddelde)	8.5	8.5	8.0	7.6
Saldo lopende rekening (betalingsbalans, in % van het bbp)	-0.7	0.4	0.7	0.5
Wisselkoers van de euro in dollar (aantal dollars voor 100 euro)	132.9	111.0	110.6	107.9
Korte rente (Euribor, 3 maanden) (%)	0.2	0.0	-0.3	-0.3
Lange rente (OLO, 10 jaar) (%)	1.7	0.8	0.4	0.9